

חובל¹ בחבירו מכדי כתיב כאשר עשה כן יעשה לו –
Wounding his friend; since it is written, ‘as he did so shall be done to him’

Overview

The (לוקה ואינו משלם) (who generally maintains ר' יוחנן explained the reason agrees that by חובל בחבירו (and ע"ז) the rule is משלם ואינו לוקה, is because the תורה explicitly stated regarding חובל that he should pay. This is derived from the פסוקים of חובל.² Once the תורה wrote לו יעשה כן יעשה, why did it also state בו; in order to teach us that he pays with a מיד ליד, which is ממון. Previously³ asked maybe he pays ממון only in a case of התרו but by התרו the rule would be משלם ואינו לוקה. תוספות repeats and answers that question here.

דמשמע ממון כדאוכחן מייתורא דיד ביד כדפרישית⁴ ואם כן ינתן בו למה לי⁵ -

יד ביד indicates a monetary payment as we have proven from being superfluous as I have explained, so why indeed do we require - כן ינתן בו והא ליכא למימר דאתא להיכא דלא אתרו ביה דמיז ביד נפקא -

But we cannot say that כן ינתן בו is coming to teach us a חיוב ממון, (only) when he was not warned, for that is derived from יד ביד -

אלא על כרחך לא איצטריך אלא היכא דאתרו ביה -

Rather perforce we must say that כן ינתן בו is necessary only for a case where he was warned and nevertheless the rule is משלם ואינו לוקה.

תוספות anticipates a difficulty:

ומיהו הא לא קשיא ליה אמאי איצטריך כאשר עשה⁶ וגומר -

However, the following does not present a difficulty; why is 'באשר עשה וגו', necessary –

תוספות replies this is not difficult:

¹ See the ה"ה הגהות that this תוספות is a continuation of the previous מכדי. [In our text the גמרא reads, חובל בחבירו נמצי מכדי.]

2 יט. וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מִמֶּם בַּעֲמִיתוֹ **כָּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יַעֲשֶׂה לוֹ**. כ. שָׁבַר תַּחַת שָׁבַר וְגו' **כָּאֲשֶׁר יִתֵּן** read; ויקרא (אמור) כד, יט-כ in פסוקים 2

³ בד"ה מכדי [TIE footnote # 10 & 12].

⁴ See footnote # 3 [TIE (there) footnote # 16]. The פסוק of יד ביד is written by ע"ז. However, this applies to חובל as well, for if by חובל it would be יד ממש (or עין ממש), the punishment for the ע"ז would also have to be יד ממש (on account of the ועשייתם לו כאשר זמם). The fact that the punishment of ע"ז is ממון (as derived from ביד יד), indicates that the punishment of חובל is also ממון. The additional כן יתנו בו adds that the חובל pays ממון (but no מלקות) even if התרו בו.

⁵ It must be to teach us that **משלם ואינו לוקה**.

⁶ Seemingly there is no reason why the תורה writes 'כאשר עשה וגו' [TIE footnote # 10] that we do not derive ממו from יעשה.

דנשנה כאן לשום צורך כדאמרין⁷ כל פרשה שנאמרה ונישנית כולי -

For it was repeated here for some purpose as the teach, 'every ר' ישמעאל
which was written and repeated, etc. was repeated for a certain novelty' -

אבל כן ינתן בו למה חזר ושנה שתי פעמים⁸ -

However, the difficulty is why was repeated twice -

אלא לומר לך דבר הניתן מיד ליד להיכא דאתרו ביה -

Rather it was repeated to teach you that it is something which is given from hand to hand (money), but not מלקות, even in a case where he was warned -

והוא הדין דהוה מצי למימר מכדי כתיב יד ביד⁹ כן ינתן בו למה לי :

And it is equally justified that the גמרא could have said, 'since יד ביד is written why do we need כן ינתן בו (instead of saying, כאשר יעשה, מכדי, so why do we need

Summation of the last two תוספות: The תורה writes by ע"ז two פסוקים; first כאשר זמם, and second יד ביד (which is seemingly superfluous). We derive from the extra יד ביד that it means ממון, but not ממש (for if it meant ממש there is no need to write it since we would know it from זמם). The fact that by ע"ז they pay money but not יד ממש teaches us also that a חובל only pays money, but not ממש.¹⁰ However, we can argue that this rule of ממון is only if there was no התראה, but if there was a התראה they would receive מלקות; both the חובל and the ע"ז. Therefore, the תורה wrote an additional (seemingly) superfluous פסוק (by חובל) that כן ינתן בו to teach us that the חיוב ממון is even if התרו בו.

Summary

We know that כן ינתן בו teaches that a חובל is לוקה ואינו משלם even if התרו בו, for in a case of לא התרו בו we know he pays money from יד ביד (by ע"ז).

Thinking it over

תוספות writes that the גמרא did not ask why is כן יעשה לו written (since it is [seemingly] superfluous), because we can say that it was written לשום צורך, etc.¹¹

Why therefore does תוספות ask, כן ינתן למה חזר, etc.,¹² when we can give the same

⁷ See סוטה גא.

⁸ כן, when saying שתי פעמים, may mean יד ביד (which teach ממון as well) and כן ינתן. Or perhaps תוספות means כן ינתן and יעשה. See 'Thinking it over'.

⁹ We derive from כן ינתן that we are referring to ממון even if התרו בו, for by לא התרו בו, we already know from יד ביד that it means ממון. What makes כן ינתן superfluous is יד ביד (but not [so much] לו יעשה). Nevertheless, the גמרא chose to ask מכדי כן יעשה לו וכו' since it is written immediately preceding כן ינתן בו and we know from ע"ז that כן יעשה לו means money, therefore the גמרא chose לו יעשה.

¹⁰ See footnote # 4.

¹¹ See footnote # 7.

¹² See footnote # 8.

answer (that it was written לשום צורך)?!¹³

¹³ See תוס' הר"ש משאנ"ץ.